

Сьогодні в номері:

- До підсумкових занять у системі політичної освіти.
- На порозі — сесія.
- Ідуть звіти й вибори в партгрупах.
- Звітують народні дозорці.
- З досвіду керівництва дипломними роботами.
- У нас в гостях — французькі моряки.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XLII

№ 21 (1235).

28 ТРАВНЯ 1976 р.

Ціна 2 коп.

Розпочинається

літня

екзаменаційна сесія —

особистий звіт кожного

студента перед

Батьківщиною.

Відмінні і добрі оцінки

на екзаменах — наш гідний

вклад у виконання

рішень XXV з'їзду КПРС!

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РУБІЖ

(ДО ПІДСУМКОВИХ ЗАНЯТЬ
У СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ).

У доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва «Звіт Центрального Комітету КПРС і чергові завдання партії в галузі внутрішньої і зовнішньої політики» вказується, що однією з передумов неухильного втілення в життя рішень з'їзду є глибоке оволодіння його ідейним багатством. Партія закликає пропагандистів, лекторів, доповідачів, усіх наших активістів вкласти у цю роботу «всі свої знання, все вміння переконувати, всю силу душі».

Важливою складовою частиною роботи по пропаганді політики партії, планів на десяту п'ятирічку є вивчення рішень XXV з'їзду КПРС у системі партійного та комсомольського навчання, економічної освіти трудящих. Нині тут настає особливо відповідальний період — підготовка і проведення підсумкових занять. Провести їх слід на належному ідейному та організаційному рівні, в дусі високих вимог, які поставив перед системою політичної та економічної освіти XXV з'їзд КПРС.

Вирішальною передумовою підвищення теоретичного рівня служить те, що основним змістом політичного навчання є вивчення рішень XXV з'їзду КПРС, нових положень і висновків партії стосовно сучасного етапу розвитку країни, радянського суспільства, які є видатним вкладом у творчу скарбницю марксизму-ленізму.

З березня матеріали загальнопартійного форуму вивчають слухачі всіх форм і ланок системи партійного і комсомольського навчання, масової економічної освіти, шкіл комуністичної праці, народних університетів. Зважаючи на великий інтерес широких мас комуністів і безпартійних до рішень з'їзду, в місті і області додатково створено багато політшкіл, семінарів, політгуртків та лекторіїв за матеріалами XXV з'їзду КПРС.

Важливу роль у забезпеченні належного організаційного та ідейного рівня занять в Одеському державному університеті відіграло й те, що партком університету, партбюро факультетів з перших кроків взяли цю роботу під свій дійовий контроль. Це дало змогу забезпечити тісний зв'язок політичного навчання з трудовою діяльністю колективів по здійсненню рішень XXV з'їзду КПРС, планів першого року десятої п'ятирічки.

Партійний комітет університету провів засідання ідеологічної комісії разом з керівниками методологічних семінарів та пропагандистами політгуртків, на якому було детально обговорено хід, підготовку і проведення підсумкових занять в мережі партійно-політичної освіти.

3-го червня відбудеться підсумкова загально-університетська науково-теоретична конференція на тему «Актуальні питання зовнішньої та внутрішньої політики КПРС у світлі рішень XXV з'їзду партії». А 4-го червня пройдуть секційні підсумкові заняття в кожному теоретичному і методологічному семінарі, в політгуртках мережі партполітосвіти.

Організоване, творче проведення підсумкових занять у системі політичної освіти — важливий рубіж у діяльності партійних організацій по пропаганді документів і рішень XXV з'їзду КПРС. Високий ідейний рівень, якість і зміст заключних занять, екзаменів, заліків послужать новим стимулом у піднесенні політичної і трудової активності комуністів, усіх трудящих, спрямованої на здійснення великих планів ленінської партії.

Ленінська вахта Жовтня

Травень — місяць трудових салютів в честь РРФСР

У квітні група делегатів XXV з'їзду КПРС і XXV з'їзду Компартії України, знатні люди міста-героя Одеси, трудові колективи виступили з ініціативою — стати на ленінську вахту Жовтня на честь 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, присвятивши кожний місяць роботи одній з братерських республік, новими успіхами в праці, навчанні відповісти на піклування Комуністичної партії і Радянського уряду.

Гідно стоїть на трудовій вахті в честь РРФСР колектив нашого орденоносного університету.

В академгрупах на політгодини агітатори розповідають про успіхи і досягнення трудящих Російської Федерації у виконанні планів дев'ятої п'ятирічки, про перспективи дальшого розвитку народного господарства республіки, які були накреслені XXV з'їздом КПРС, про все ширше розгортання соціалістичного змагання за гідне виконання планів першого року десятої п'ятирічки.

«Добрі» та «відмінні» оцінки у травневій атестації — такий трудовий салют на честь РРФСР студентів університету.

У вестибюлі головного корпусу експонується підготовлена співробітниками наукової бібліотеки тематична книжкова виставка «Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка».

НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ — СЕСІЯ

В обстановці величезного творчого піднесення, викликаного рішеннями XXV з'їзду КПРС, трудиться радянський народ. Кожний трудівник прагне зробити свій внесок у загальнонародну скарбницю славних справ десятої п'ятирічки.

Під знаком втілення в життя рішень XXV з'їзду партії розпочинається літня сесія в університеті. Студенти добре розуміють, що їхній трудовий внесок — це відмінне навчання, сумлінне ставлення до своїх обов'язків.

Як проходить підготовка до сесії? На це питання редакції «ЗНН» відповідають:

М. Я. ТИХОНЕНКО,
декан механіко-математичного факультету.

— Нещодавно відбулося засідання вченої ради факультету, на якому були обговорені питання підготовки до сесії, результати атестації. На основі результатів атестації чекасмо деякого підвищення успішності. Літня сесія — важна для всього колективу: і студентів, і викладачів. Багато студентів ідуть у будагоми, в піонерські табори вожатими і для них організована дострокова здача сесії за окремим графіком. Складають екзаменати поки що непогано. Розмова з викладачами, із комсомольським активом факультету дозволяє прогнозувати, що сесія на мехматі пройде на належному рівні.

В цьому році ми робимо перший випуск «прикладників» — студентів, які всі 5 років навчалися із спеціальності «прикладна математика». Це хороший випуск.

Знаменною його особливістю є те, що молоді спеціалісти зможуть одразу включитися у всенародну боротьбу за виконання завдань десятої п'ятирічки. Місце роботи? Обчислювальні центри, науково-дослідні лабораторії та інститути Одеси, Києва, Харкова, Ульяновська та інших міст Радянського Союзу.

Г. Г. ЧЕМЕРЕСЮК,
заступник декана фізичного факультету.

— Підготовка до сесії фактично почалась уже в період першої атестації і продовжується на протязі всього семестру. На засіданні вченої ради фізичного факультету, що відбулася 18 травня, підбито підсумки проведених атестацій і розглянуто питання готовності факультету до сесії.

З усіх предметів атестації проводились в намічені строки і більшість студентів показали глибокі знання. На відміну від минулих років третій

курс виявився не на останньому місці, а на першому. В усіх групах цього курсу середній атестаційний бал вище 3,4. Радують нас результати атестацій в 4-й групі I курсу (куратор — старший викладач Н. Г. Пушен), в 5-й групі II курсу (куратор — асистент Е. А. Долбінова), в групі теоретиків IV курсу (куратор — доцент — Г. І. Салістра).

Стопроцентна успішність досягнута з історії КПРС на I курсі, з курсу оптики на II курсі, з ядерної фізики та історичного матеріалізму на III курсі, з спецпрактикуму на IV курсі. Слід назвати прізвища кращих студентів факультету, які одержали відмінні оцінки з усіх предметів. До їх числа відносяться: І. Андронов (I курс), В. Трояновський (I курс), Т. Локотш (III курс), Л. Качур (IV курс), П. Віктор (V курс), Т. Шепелева (V курс).

Несприятливі умови склались після двох атестацій з диференціальних рівнянь (I курс), методів математичної фізики (II курс) та хімії (IV курс). Рішенням факультетської групи аналізу учбово-виховного процесу на допомогу викладачам по ряду предметів були виділені аспіранти і наукові співробітники проблемних лабораторій та інституту фізики. Для студентів регулярно проводились додаткові заняття, відстаючі студенти викликали на обов'язковий консультації. Як показав аналіз останньої атестації, проведені заходи дали певні результати. Успішність з даних предметів помітно покращилась. Цьому сприяла чітка робота факультетської групи аналізу і контролю учбово-виховного процесу і студентського деканату.

Студенти фізичного факультету прийшли до літньої екзаменаційної сесії з добрими показниками. З результатів трьох атестацій багатьом студентам будуть виставлені заліки без додаткової співбесіди.

ІНСТИТУТУ ФІЗИКИ — 50

Розпочав свою роботу визний пленум Комісії по хімії фотографічних процесів АН СРСР, присвячений 50-річному ювілею науково-дос-

лідного інституту фізики Одеського державного університету. На науковій сесії будуть обговорені питання, пов'язані з механізмами фотографічних процесів у твердих тілах.

БІОФАК НА ПОРОЗІ СЕСІЇ

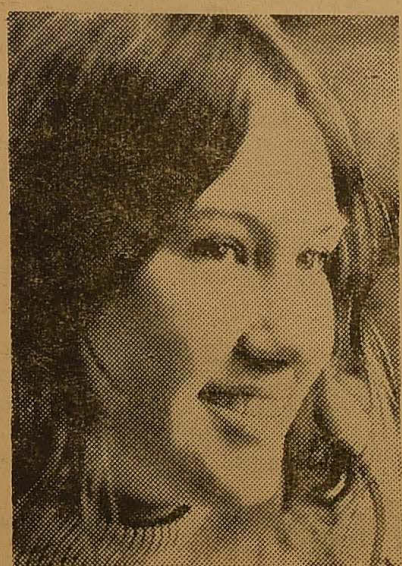
Фотопортаж

Затишно в коридорах... Але тиша незвичайна. Навіть у самій атмосфері останніх днів занять відчувається: незабаром сесія — найвідповідальніша пора у студентському житті.

Ідемо факультетом. «Які ще будуть запитання до студентки?» — долітає суворий голос з напіввідчинених дверей однієї з аудиторій. Зрозуміло: до захисту дипломних ще ранувато, а поки що йде захист курсових. Добре підготувались сту-

денти біофаку до наступної сесії. Тому відмінний настрій у старости однієї з груп третього курсу Людмили Баран. У її старших колег Катерини Гінзер та Ольги Бодлан настрій, мабуть, теж непоганий: просто зараз вони зайняті роботою над курсовими. Коли матеріал готувався до друку, ми дізналися, що обидві четвертокурсниці одержали «відмінно» при захисті курсових робіт».

(Продовження на 2-й та 3-й сторінках).

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ: звіти і вибори в партгрупах ДІЛОВА РОЗМОВА

20 травня на кафедрі педагогіки відбулися звітно-виборні збори партгрупи. Збори пройшли в обстановці принципової критики і самокритики, комуністи кафедри по-діловому підійшли до обговорення проробленої партгруповою роботи.

Партгрупорг Т. М. Федотова відзначила, що партгрупа кафедри педагогіки, як і вся партійна організація університету, працювала в звітний період в обстановці підйому творчої ініціативи мас, направленої на виконання зобов'язань на честь XXV з'їзду КПРС, а також пропаганди і виконання рішень з'їзду партії.

За звітний період партгрупа кафедри провела певну роботу по удосконаленню учбово-методичної, науково-дослідної і виховної роботи. Соціалістичні зобов'язання по гідній зустрічі XXV з'їзду КПРС комуністи кафедри виконали, соціалістичні зобов'язання по пропаганді і реалізації рішень XXV з'їзду партії виконуються.

В галузі учбово-методичної роботи комуністів кафедра працює над посиленням методичного рівня лекцій, критики буржуазних концепцій виховання, над збагаченням лекцій останніми досягненнями в розвитку педагогіки та суміжних з нею наук. Колектив кафедри успішно завершив роботу над комплексною темою, результатом чого є колективна монографія «Удосконалення учбового процесу і формування спеціаліста у вищій школі».

Праці кафедри з педагогіки вищої школи одержали позитивну оцінку в багаточисленних рецензіях та відгуках в союзних і республіканських журналах і в зарубіжній пресі — в Польщі, НДР, Угорщині, Болгарії. Комуністи кафедри взяли активну участь в роботі наукових конференцій. Всього за цей період вони взяли участь в 6 всесоюзних, 7 республіканських, 3 міжвузівських та 1 обласній конференції.

Значну виховну роботу проводять комуністи кафедри на факультетах і в університеті, за що користуються великим авторитетом. В закріпленому за кафедрою гуртожитку № 2 відкрито педагогічний кінолекторій, проводяться бесіди за круглим столом «Педагогіка і закон».

В наступному учбовому році при гуртожитку для студентів юридичного факультету буде створено «Школу педагогічних знань».

Велику допомогу надають

комуністи кафедри школам, технікумам та вузам міста і області — участь в серпневих конференціях, керівництво загальношкільними та університетськими психолого-педагогічними семінарами, читання лекцій в інституті удосконалення вчителів на ФПК, 4 Дні науки в сільських школах і т. ін.

Та разом з тим в роботі партгрупи кафедри педагогіки є ще недоліки. Не всі комуністи, закріплені за факультетами, надають їм належну методичну допомогу, мало ще читають лекцій студентам на факультетах і в гуртожитках університету. Недостатньо пропагується професія педагога, слабо залучаються студенти до роботи наукової проблематики кафедри.

Про ці та інші недоліки, про невирішені завдання говорили в своїх виступах комуністи В. Т. Ружейніков, О. М. Якубовська, Г. П. Гребінна, Л. М. Беляєва, Л. М. Васильєва. Заступник секретаря парткому університету Є. Н. Василевська позитивно оцінює роботу партгрупи, відзначила провідну роль університету і кафедри педагогіки в організації учбово-методичної та ідейно-політичної роботи в Центральному районі, місті і області; підтримала ініціативу кафедри про надання допомоги випускникам університету, що працюють в сільських школах.

Завідуючий оргвідділом Центрального району партії А. Д. Подколзін познайомив комуністів кафедри з тим, над чим сьогодні працюють партійні організації району, відзначив, що зусилля співробітників району партії направлені сьогодні на удосконалення організаційно-партійної, ідеологічної і господарської роботи. Він звернув увагу комуністів на те, що в ідеологічній роботі вони повинні надавати допомогу іншим, бо університет — базовий вуз по роботі з парторганізаціями кафедр суспільних наук, закликав комуністів кафедри взяти під свій контроль професійно-технічні училища.

Партгрупоргом кафедри знову обрано Т. М. Федотову.

Комуністи кафедри педагогіки, як і весь колектив університету, стали на трудову вахту на честь 60-річчя Великого Жовтня.

Л. ВАСИЛЬЄВА,
доцент.

ЗВІТУЮТЬ НАРОДНІ ДОЗОРЦІ

Із звітно-виборної конференції головної групи народного контролю університету

Одним із завдань, поставлених XXV з'їздом КПРС, є підвищення ефективності суспільного виробництва. І важлива роль в успішному виконанні цього завдання належить органам народного контролю. Народні контролери ведуть боротьбу з безгосподарністю і марнотратством, дописками і окупаціями, з спробами розкрадання соціалістичної власності, за ефективне використання основних виробничих фондів, економію і бережливість. Товариш Л. І. Брежнев у Звітній доповіді ЦК КПРС XXV з'їзду партії підкреслив: «У роботі по перевірці виконання важливе місце належить органам народного контролю. Партійні організації повинні краще використовувати їх можливості, всебічно сприяти їм у здійсненні покладених на них функцій».

Саме ці питання — аналіз підсумків роботи, визначення своїх завдань в боротьбі за виконання рішень XXV з'їзду КПРС, за підвищення ефективності учбової і науково-дослідної роботи — і були винесені на звітно-виборну конференцію головної групи нашого університету.

Відкривав її голова головної групи народного контролю університету доцент В. В. Сеньюшкін.

Обирається президія конференції. У її складі секретар парткому ОДУ Л. Х. Калуст'ян, член районного комітету народного контролю М. С. Гриценко, проректор по гуманітарних факультетах І. О. Серєда, представники профспілкової і комсомольської організацій, кращі народні контролери університету.

Головуючий — І. О. Серєда — надає слово для звітної доповіді В. В. Сеньюшкіну.

Виходячи з рішень партії та уряду з питань поліпшення

роботи вузів і Постанови ЦК КПРС «Про партійне керівництво органами народного контролю Латвійської РСР», відзначив доповідач, головна група приділяла серйозну увагу контролю за виконанням планів учбової і науково-дослідної роботи з господовірної і держбюджетної тематики і їх економічної ефективності, розподілу педагогічного навантаження серед професорсько-викладацького складу і використання погодинного фонду зарплати, зміцненню учбової і трудової дисципліни постійного складу і студентів, економії та бережливості народного добра і т. д. Всього за звітний період проведено 15 перевірок.

Здійснюючи контроль за учбовою, науково-дослідною і господарською діяльністю всіх служб університету, головна група народного контролю не тільки викривала недоліки, але й добивалася їх усунення, а в окремих випадках і суворого покарання винуватців. Такі заходи були проведені при встановленні фактів грубого порушення фінансово-господарської діяльності в будівельній групі АГЧ, учбово-експериментальних майстерень і гаража.

Важливе місце в роботі головної групи відводилося гласності результатів перевірок. Рішення групи регулярно доводилося до уваги парткому, ректорату і керівників факультетів і служб. З цією метою використовувалися партійні і загальні збори співробітників, університетська багатотиражка «За наукові кадри» і стінна преса, «Комсомольський прожектор» та інші форми.

Навколо головної групи створено добрий актив, який надавав істотну підтримку і допомогу в роботі.

Успіхам народних контролерів сприяло те, що головній і факультетській групам надавалася систематична допомога з боку районного комітету народного контролю, парткому і ректорату університету, а також партійних бюро факультетів, наукових установ, відділів і служб.

Разом з тим слід відзначити, що в роботі головної групи народного контролю мали місце і істотні недоліки: недостатня увага приділялася розгляду скарг і заяв трудящих, співробітників і студентів університету; робота групи не завжди координувалася з профспілковою і комсомольськими організаціями, не регулярно проходило навчання народних контролерів.

Головна і факультетські групи народного контролю ще недостатньо ведуть боротьбу за бережливе ставлення до соціалістичної власності, боротьбу

з порушниками учбової і трудової дисципліни і т. д.

Виступаючи з обговоренням доповіді, Л. М. Васильєва (зав. учбовим сектором головної групи), М. Я. Петренко, (керівник НДСу ОДУ), Л. А. Шапошникова (зав. сектором побуту головної групи) піддали гострій критиці окремі факти порушення трудової і учбової дисципліни, безгосподарського, безвідповідального ставлення до службових обов'язків окремих співробітників, зупинилися на питаннях більш ретельного контролю за станом побутових умов студентів у гуртожитках, поліпшення їх медичного обслуговування, вказали на шляхи усунення недоліків.

Секретар парткому університету Л. Х. Калуст'ян у своєму виступі сказав: «Десять п'ятиріччя — п'ятирічка якості і ефективності роботи. Це зобов'язує нас підвищити почуття відповідальності і студентів, і викладачів, і співробітників за свою роботу. Адже тут, у вузі, наше головне завдання — підвищення якості підготовки спеціалістів для народного господарства країни». Далі виступаючий зупинився на питаннях поліпшення матеріально-технічного забезпечення роботи науково-дослідного сектору, підвищення оперативності і гласності роботи народних контролерів.

Завданням народних контролерів університету у світлі рішень XXV з'їзду КПРС присвятив свій виступ член комітету народного контролю Центрального району м. Одеси М. С. Гриценко.

Конференція прийняла наказ народним контролерам, спрямований на дальше поліпшення роботи народних дозорців у боротьбі за успішне виконання завдань десятип'ятиріччя.

На конференції було обрано новий склад головної групи народного контролю університету.

Б. АРКАДЬЄВ.

На фото: в залі звітно-виборної конференції народних контролерів ОДУ.

БЮФАК НА ПОРОЗІ СЕСІЇ

Фотопортретаж

Доцента Т. П. Бланковську ми зустріли, коли вона розмовляла з членом СНТ Валентиною Молдавською. Тамара Пилипівна знайомила студентку з процесом розвитку пилку у гібридів.

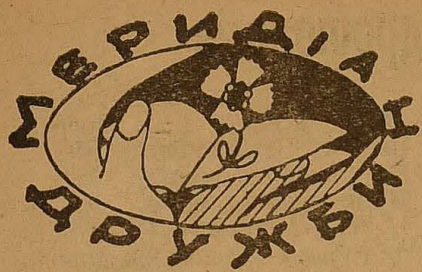
Фото О. Левіта.

НОВИЙ СКЛАД ГОЛОВНОЇ ГРУПИ НАРОДНОГО КОНТРОЛЮ

На конференції було обрано новий склад головної групи народного контролю. До нього увійшли: Асовський Г. М., Басєва І. М., Бекерська Д. А., Васильєва Л. М., Ващенко В. П., Гребенникова А. П., Дьоміна Г. І., Долєнко Л. Х., Ємелін М. Г., Іваньковська О. С., Івановський Є. Г., Кучинський М. Ф., Курмашов Ш. Д., Мазур В. Д., Мандель О. Ю., Нейдорф Я. Я., Немченко Ю. А., Паньков А. І., Пе-

режнік Т. А., Посіка І. В., Приходько Н. П., Романов О. С., Рябой М. І., Рязанов М. І., Севаст'янов В. Д., Сеньюшкін В. В., Тараненко С. Г., Таранда Г. М., Терент'єва Л. М., Тимофєєв Є. М., Ткач Ф. Є., Трунов О. М., Чорний В. Д., Шабонова Г. М., Шапошникова Л. А.

Головою головної групи народного контролю університету обрано В. В. Сеньюшкіна, його заступником — В. П. Ващенко і М. Г. Ємеліна.

Зовсім недавно прогресивна громадськість всього світу святкувала День Перемоги. Для нас, громадян Чехословаччини, цей день одночасно означає звільнення країни Червоною Армією. Чехословаччина щорічно з великим торжеством святкує День Перемоги над гітлерівським фашизмом. В країні проходять маніфестації чехо-радянської дружби, урочисті збори і вечори.

А нам, студентам з ЧССР, принесло велике задоволення те, що ми могли цей день святкувати серед радянського народу, подвиг якого в

Від імені деканату по роботі з іноземними студентами всіх присутніх поздоровив із святом В. Г. Соломонов і від імені міськради — Л. Г. Бондарева.

Гарячі поздоровлення нам також передав Саша Терзман — від імені комсомольської організації НВО «Кисеньмаш», та Пестер Андрас — від імені іноземних студентів і аспірантів міста Одеси. Всім виступаючим ми вручили квіти і подякували їх за теплі слова.

Після урочистої частини почався концерт художньої самодіяльності, підготовлений нашими студентами.

Спочатку слухали вірші чеських поетів. Радість кінця війни і початку нового життя висловили танці і пісні, виконані в національних костюмах. Веселі настрої створила група наших студентів, що грала на різноманітних інструментах.

ЗА МИР В УСЬОМУ СВІТІ

роки другої світової війни назавжди залишаться в пам'яті вдячного людства.

Разом з одеситами ми взяли участь в урочистій церемонії покладання вінків до пам'ятника Невідомому матросу. Наші студенти також відвідали колишніх партизанів, які воювали на території нашої країни, і поздоровили їх з великим святом. Ми були дуже раді, що деякі з них взяли участь в нашому урочистому вечорі, що відбувся 9 травня. Від імені всіх ветеранів війни виступив товариш В. Мандрик. Дуже приємно було слухати слова, які від імені партійної організації сказав О. Г. Перехрест.

Ще до початку концерту, а також під час перерви всі наші гості мали можливість подивитись виставку фотографій, які зробили наші студенти. Тут зав'язувались цікаві бесіди, виникали нові дружні контакти.

Вечір закінчився, та в наших серцях назавжди залишиться пам'ять про героїв, що загинули. Ми завжди пам'ятаємо, якою ціною завойовано щастя. Наша мрія — мир в усьому світі. Тому ми всіма силами будемо підтримувати мирну політику Радянського Союзу.

М. ГРИНКОВА (ЧССР),
студентка III курсу
мехмату.

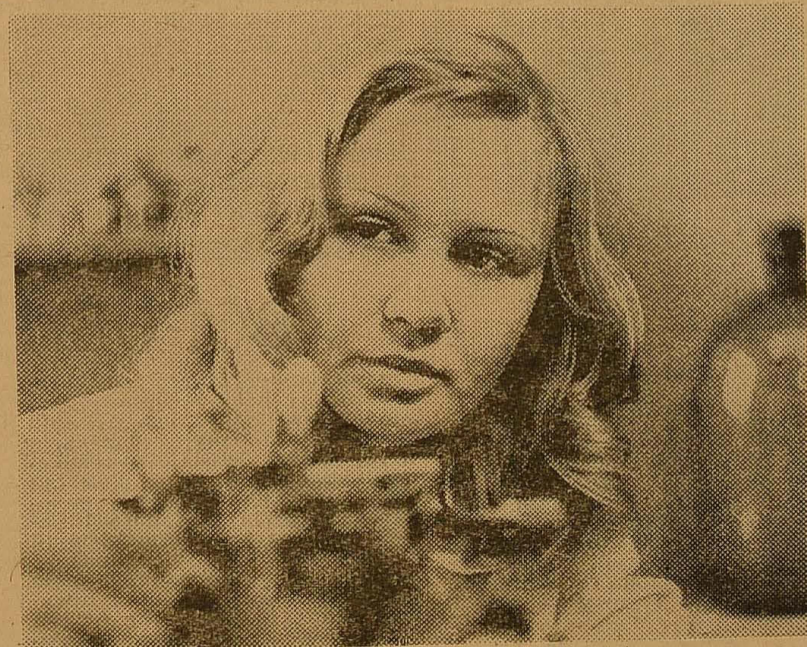
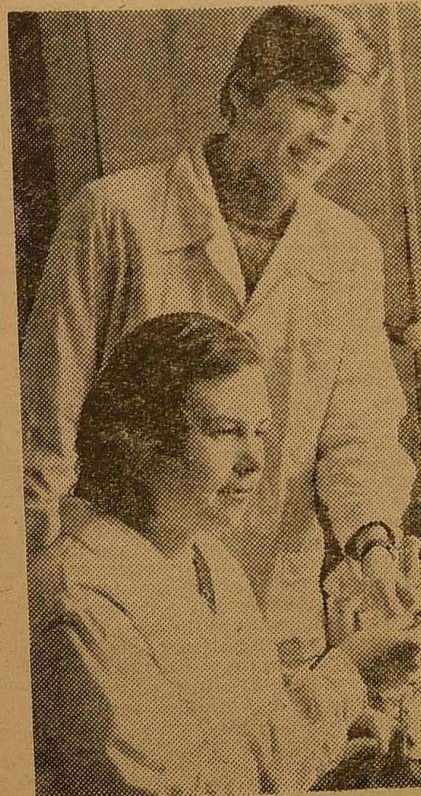
ДОПОМОГЛИ СТУДЕНТИ

Нещодавно редакція газети «За наукові кадри» одержала листа:

Студентами біологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова була надана шефська допомога відділу особливо небезпечних інфекцій обласної санепідстанції.

Були створені дві біогрупи, що являють собою природні осередки туляремії і чуми. Ці біогрупи є яскравим ілюстративним матеріалом при проведенні учбових занять з метою удосконалення спеціальних знань лікарями та іншими спеціалістами Одеської області.

БІОФАК НА ПОРОЗІ СЕСІЇ

Фоторепортаж

А у третьокурсників ще йдуть практичні заняття.

На знімку: Ольга Шрамко та Олександр Запороженко під час практичних в одній з лабораторій.

Захоплено займається науковою роботою Людмила Іванова. Вона є членом гуртка генетики.

О. ЛЕВІТ, кореспондент «ЗНК».
Фото автора.

З досвіду керівництва дипломними роботами

ХТО КОГО ПОВИНЕН ШУКАТИ?

Хто кого повинен шукати і знаходити? Дипломник керівника, чи керівник дипломника? Це питання аж ніяк не марне й не штучне. Багато студентів, які приходять в університет, серйозно ставляться до свого майбутнього п'ятирічного навчання, одразу ж починають цікавитись, хто й що викладатиме їм на протязі тих п'яти років. Вони дізнаються з розкладів, із розмов із старшими товаришами не тільки прізвища професорів і доцентів, але й прагнуть познайомитись з їх науковими працями, десь прослухати їх публічні лекції або лекції на старших курсах. (Разом з тим є студенти, які на закінчення навчання не можуть назвати жодної наукової роботи своїх вихователів, але зараз ідеться не про них!).

Допитливий, сповнений інтересу до наукової роботи студент вже на другому-третьому курсі (а то й іноді на першому) вирішує — принаймні для себе — з ким йому пов'язувати свою дослідницьку долю, до кого потрапити в науку — писати дипломну роботу. Такий студент вже задовго до того, як стає дипломником, встановлює бажані для нього наукові контакти. «Шляхів-доріг» для нього врешті чимало; і вдалий реферат на спецсемінарі, і доповідь на студентському гуртку, і виступ на науковій студентській конференції, і підготовка до учас-

ті в оглядах-конкурсах робіт молодих дослідників.

Але ж так само шукає і придивляється до можливих завтрашніх дипломників професор чи доцент. В найкращому становищі виявляється, звичайно, той, хто викладає на перших курсах університету — він дістає змогу заздалегідь знайомитись з людьми, що завтра зможуть стати його молодшими науковими співробітниками. Є змога «пробувати», перевіряти людей спочатку на маломасштабному матеріалі з тим, щоб поступово ускладнювати завдання тим студентам, з якими має намір працювати в дальшому як з дипломниками.

В гіршому становищі виявляється той професор чи доцент, чий дисципліни читаються на четвертому, скажімо, курсі. Попередніх зустрічей не було — іноді не доводилось керувати й курсовими роботами на молодших курсах! Почавши поспішно тепер придивлятися до людей, до їхніх відповідей під час, скажімо, атестацій, такий, не з своєї хай вини «запізнілий» викладач ризикує насамперед вже тим, що студенти, які його тепер зацікавили, виявляться «зайняті»: їх «розібрали» колеги ще заздалегідь, на молодших курсах.

Звідси напрашується висновок, що пошук молодих кадрів треба провадити завчасно. Не буде нічого негожего, на нашу думку, в тому,

коли професор чи доцент підійде до студента, який так чи інакше його зацікавив, і перший запропонує працювати під його керівництвом. Тут і гора повинна йти до Магомета, і Магомет до гори!

Найгірше, коли обставини складаються таким чином, що доводиться «купувати kota в мішку», брати студентів, які «записались» на запропоновані теми і майбутній керівник бачить невідомо йому прізвища, що нічого йому не промовляють. Іноді це трапляється тоді, коли виникає вимога «рівномірного охоплення» студентів стаціонару; вечірнього і заочного відділів і треба даного керівника «довантажити» двома вечірниками і двома заочниками, а він на тих потоках не читає і студентів не знає.

Звичайно, люди пізнаються в ділі, в роботі. «Незнайомі» вечірники чи заочники завтра можуть виявитись вірними авторами дипломних робіт. Студенти, вперше зустрінуті на четвертому курсі, можуть виявитись ефективнішими, ніж «ведені за ручку» з першого курсу.

Та все ж самопливу в доборі дипломників не повинно бути. Найкраще буде, коли дипломна робота вичерпуватиме, «вінчатиме» попередню спільну працю за перебування студента на молодших курсах.

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
професор, доктор
філологічних наук.

Працює «Форум»

Ми часто говоримо «В суперечці народжується істина». Мабуть, не всі задумуються над цією невеликою фразою, вимовляючи її. Частіше всього цей вислів приймають за аксіому. Та в ньому закладено глибокий зміст. Адже не всяка суперечка приводить до встановлення істини, а якщо все ж вдається її встановити, то не одразу, особливо якщо предмет суперечки є широкою, серйозною проблемою. Справа, мабуть, ще в компетентності людей, що сперечаються. Крім того, як правило, на початку суперечки важко встановити, чи дійде справа до встановлення об'єктивної істини. Так для чого ж починати суперечку? Я думаю, що крім суб'єктивних причин, пов'язаних з потребами людей, що ведуть суперечку, існує також і об'єктивна цінність дискусій. Вона перш за все пов'язана з тим, що у людей, які бувають присутні при цій суперечці, часто виникає інтерес до проблеми, що приводить до включення в дискусію нових осіб і нових думок.

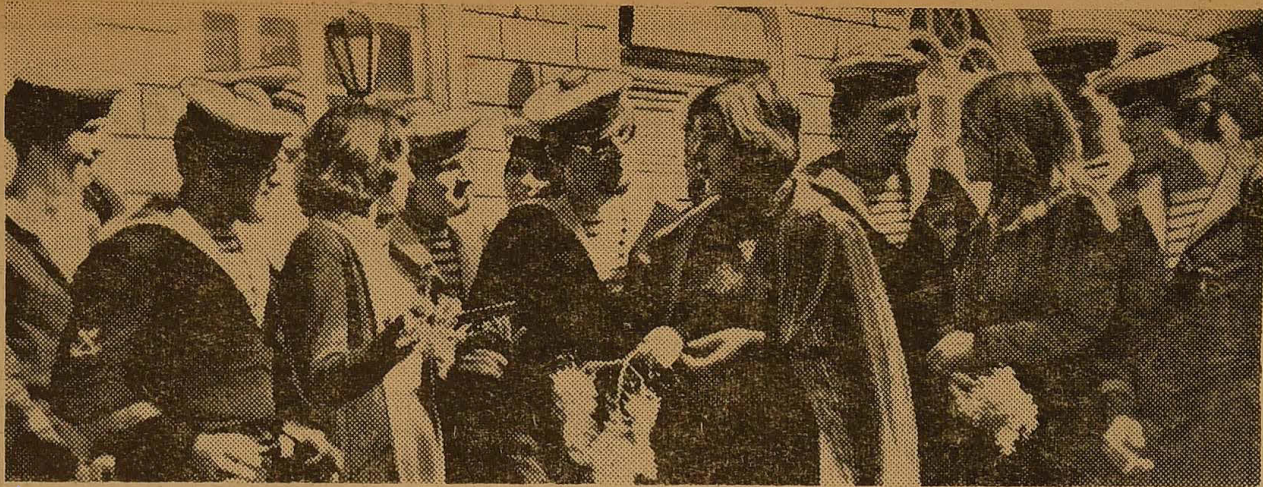
Питання про необхідність охороняти природу і раціонально використовувати її ресурси не нове. Ця проблема настільки значна для людини, що нерідко виступи, суперечки, бесіди, лекції, присвячені питанням, на перший погляд, далеким від природоохоронної тематики, порушують тему взаємовідносин людини з середовищем. Так вийшло і на останньому засіданні дискусійного клубу біологічного факультету «Форум». Темою засідання були питання кар'єри і кар'єризму. І я думаю, що ніхто з членів клубу на початку засідання не думав про те, що дискусія затроне

такі далекі питання. Спочатку студенти сперечалися про те, навіщо потрібно робити дисертацію, потім непомітно перейшли до проблеми права вченого на відкриття. І тут із залу хтось кинув: «Чи завжди вчений може голосно заявити про своє досягнення?».

Багато думок було висловлено! Більшість студентів гаряче сперечалися за право дослідника на свій внесок в науку. Та й як тут не згодитись? Однак, слухаючи виступ, я згадав замітку в газеті, про те, що один молодий англійський вчений виступив на симпозіумі і заявив, що він припиняє свої дослідження зв'язку з тим, що, на його думку, він підійшов близько до розгадки проблеми пам'яті і управління нею а це може викликати непрогнозовані наслідки. В цьому відношенні характерно також звернення американських вчених до Конгресу з пропозицією накладти заборону на дослідження з генної інженерії.

Так що ж виходить? — може запитати читач. Значить, природу треба оберегти не тільки від людини, а й від науки? Думаю, що такий висновок не правомірний. Наука покликана допомогти людям в справі охорони природи. А наукові відкриття самі по собі не можуть бути корисними або шкідливими. Справа в тому, в чийі руки попадуть результати наукових досліджень. Тому можна зрозуміти побоювання західних прогресивних вчених. Перед радянськими вченими така проблема не стоїть, бо в нашій країні всі науково-технічні досягнення використовуються на благо народу.

С. ПЕТРОВ,
асистент кафедри
біохімії.

У нас в гостях — французські моряки

З 20 по 25 травня в місті-герої Одесі з візитом ввічливості перебував завіз французських військових кораблів у складі ескадреного міноносця «Гепрат» і сторожового корабля «Л'Ажене» під командуванням капітана 1-го рангу Ле Гюена.

Капітан 1-го рангу Ле Гюен і голова Одеського міського виконкому В. М. Шурко обмінялися дружніми вітаннями. На борту ескадреного міноносця відбулася прес-конференція для журналістів.

Гості Одеси — французські військові моряки — поклали живі квіти і стояли у почесному караулі біля пам'ятника Невідомому матросу. Вони ознайомилися з нашим містом-героєм його визначними місцями, підприємствами, закладами.

24 травня французські військові моряки з есмінця «Гепрат» були гостями Одеського державного університету. Букетами квітів зустріли їх студенти французького відділення факультету РГФ. У конференц-залі для гостей

було влаштовано прийом. Проректор по природничих факультетах Г. О. Тетерін тепло вітає французських моряків:

— Ми дуже раді, що сьогодні ви — гості Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені І. І. Мечникова. Ваш візит в наше місто — це підтвердження політичної дружби і співробітництва між нашими країнами. Зв'язки, які виникають при таких візитах, сприяють взаєморозумінню, миру і дружбі.

Г. О. Тетерін коротко познайомив гостей із славною історією нашого орденосного університету, особливо відзначивши вклад колективу вузу в перемогу над фашистськими загарбниками, у справу підготовки висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства країни на нинішньому етапі комуністичного будівництва, розповів про тісні дружні зв'язки, що існують між ОДУ і вузами НДР, УНР,

ЧССР, відповів на питання гостей.

На пам'ять про перебування в нашому університеті Г. О. Тетерін вручив французьким морякам ювілейну медаль на честь 100-річчя ОДУ і значки, пам'ятні сувеніри.

Керівник групи капітан-лейтенант А. Главацький від імені французьких моряків тепло подякував за гостинний прийом, підкресливши, що команда корабля буде зберігати ці сувеніри як пам'ять про перебування в Одеському університеті, як символ дружби французького і радянського народів.

Французькі моряки поклали квіти до підніжжя пам'ятника студентам, викладачам і співробітникам Одеського університету, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни. Потім здійснили екскурсію на обчислювальний центр ОДУ, ознайомилися з експозиціями палеонтологічного музею, зустрічалися із студентами університету.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

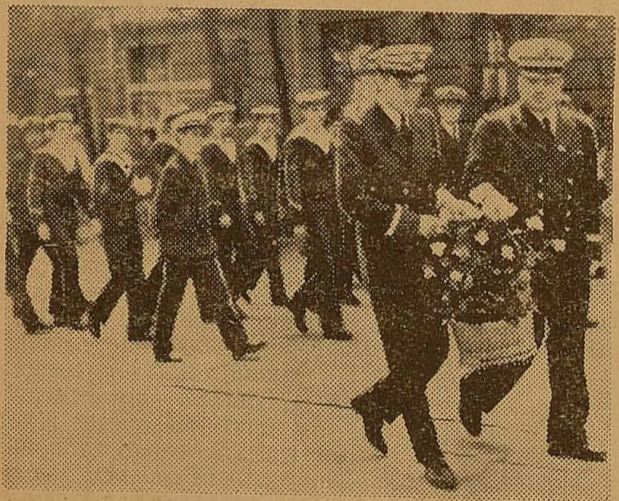
На знімках:

Французькі моряки ведуть дружню бесіду із студентами факультету РГФ.

Гості з Франції поклали квіти до пам'ятника студентам, співробітникам та викладачам ОДУ, що загинули в роки війни.

Під час відвіданя палеонтологічного музею.

Фоторепортаж О. ЛЕВИТА.

III з'їзд гідробіологів

З 11 по 15 травня в місті Рязі відбувся черговий III з'їзд Всесоюзного гідробіологічного товариства. Він був присвячений актуальним питанням вивчення і раціонального використання біологічних ресурсів океанів, морів і внутрішніх водоймищ. На з'їзді були розглянуті питання, які торкалися біологічних процесів в умовах антропогенного впливу на морські водоймища, біології шельфа та естуаріїв, санітарної гідробіології і охорони водних ресурсів, водної токсикології, використання озер, річок та водоймищ.

Крім того, увагу вчених привернули екологічна фізіологія та біохімія водних організмів, біологічні основи рибогосподарського використання водоймищ, питання розвитку ставкового рибного господарства, водної мікробіології, результати вивчення зоопланктона, бентоса і первинної продукції.

З'їзд був делегатський. Всього на ньому було присутньо біля 500 делегатів і гостей, представників різних республік та інших країн (Польщі, ЧССР, НДР, МНР, Швеції, Канади та ін.).

Одеське відділення на з'їзді представляли близько 20 осіб (делегатів і гостей). Від

Одеського університету були професори І. І. Погребняк, С. Б. Гринбарта, Ф. С. Замбриборца, доцент М. А. Віннікова, асистент С. А. Петров, аспірант С. М. Мілютіна — співавтори доповідей, представлених на з'їзді.

Виступи Ф. С. Замбриборца на тему «Біологічні основи відтворення раціонального використання та охорони рибних та інших ресурсів у пригирлових районах північно-західної частини Чорного моря», С. Б. Гринбарта «Антропогенний вплив на біоценози Одеського заливу і їх охорона», І. І. Погребняка — «Розвиток цистозири бородатої північно-західної частини Чорного моря» та С. А. Петрова — про сезонну динаміку дихання чорноморських мідій та мітохондрій їх гепатопанкреаса — відображали дослідження, що проводились в Одеському університеті і викликали великий інтерес у присутніх.

Досягнення і перспективні проблеми вітчизняної гідробіології були в центрі уваги з'їзду і визначили роботу гідробіологів на найближчі 5 років.

М. ВІННІКОВА,
доцент.

ЩЕ РАЗ ПРО КНИГУ

(Продовження. Початок див. «ЗНЖ» № 14).

ність, совість, такт, кінцеюкінцем.

В Одесі, мабуть, немає студента, викладача чи наукового співробітника, який би не знав, що в нашому університеті працює одна з найкращих на Україні наукова бібліотека.

Кожен, хто вперше приходить у бібліотеку, знайомиться з правилами обслуговування читачів. Співробітниками наукової бібліотеки навіть випущена спеціальна брошура «Читачу бібліотеки», з якої можна дізнатися про дні і години роботи, екскурсії по бібліотеці, різноманітні каталоги, про те, як оформлювати читачеві вимогову картку.

Немає тут тільки одного правила, яке передбачає повернення книг. Мабуть, товариші, які випускали цей проспект, навіть не підозрювали, що в ОДУ є настільки «допитливі» студенти, (та й не тільки студенти), які можуть роками (!!!) вивчати ту або іншу книгу. А може упорядники виходили з таких високих понять, як відповідаль-

ність, совість, такт, кінцеюкінцем.

«Так, ці поняття добрі» — очевидно скажуть ті, хто знову такі роками стоїть у черзі за книгами, що вивчаються.

Ми від себе можемо додати ще «добрі», та як показала практика, не у кожного вони є. Чи не час переходити до більш дієвих заходів, (а разом з тим не завадить вказати в новому проспекті по бібліотеці строк користування літературою).

А поки новий проспект готується до друку, ми все ж хочемо нагадати студентам В. Лисиці, І. Малій (мехмат), В. Бражнику (юрфак), Н. Златковій (біофак), В. Ганкіну (фізфак), Л. Плохій (істфак) та ряду інших товаришів, що всі строки користування літературою, яку вони взяли, давно пройшли. Ще ми хочемо нагадати їм, що строк користування літературою у науковій бібліотеці — не більше місяця.

Л. АЛЕКСАНДРОВ.

Кумогок поезії

Джеймс РАЙЛИ
(США).

УХОДЯЩИЙ ГОСТЬ

За полночь. Тикают часы,
Умолкнул сад в цветенье пышном
А я пишу стихи в тиши,
Шепча губами еле слышно.
О чем я думаю сейчас,
О чем печалюсь в одиночку
В такой весенний поздний час,
Попроще выбирая строчку.
Да все о том же: о судьбе,
О дружбе, о хороших людях,
Ну и, конечно, о тебе.
О самом миллом, добром друге.

Вилена ГАЙ,
студентка I курса филологического факультета.

Жизнь и Любовь —
ну до чего же
Они вдвоем гостеприимны!
Я много за день их тревожил,
И вежлив буду я взаимно —
К таким хозяевам радушным
Нельзя оставаться равнодушным.
Поэтому счастливый очень,
Помедлю я в момент разлуки,
Чтобы сказать, пожав им руки:
«За все спасибо.
Доброй ночи!»

Перевел с английского
О. ДОРОХИН.

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

Хвороба Боткіна — це інфекційне захворювання, яке вражає весь організм, та найбільш помітні спостерігаються в печінці. Збудником інфекційної жовтухи є вірус. Він добре зберігається поза організмом людини, дуже стійкий до висушування і заморожування (при кімнатній температурі вірус зберігається декілька місяців, в замороженому вигляді — декілька років). У випорожненнях хворих, у воді, продуктах вірус виживає від декількох днів до декількох тижнів.

Джерело збудника інфекції — хвора людина, яка заражає на протязі всього періоду хвороби, особливо в перші дні, до появи жовтухи. Вірус знаходиться у виділеннях хворих (нал, сеча, сліна), з якими він надходить у воду. Їжу і на оточуючі предмети. Ці заразні виділення, попадаючи на харчові продукти, воду, що вживають здорові люди, є джерелом захворювання. Виділення, в яких знаходиться вірус хворого, можуть попадати в їжу здорової людини через руки хворого, забруднені цими виділеннями, через вживаний ним по-

ХВОРОБА БОТКІНА

суд чи залишки його їжі, а також через всі предмети, до яких він доторкувався руками: рушник, білизну, постіль, і т. ін. Вірус може передаватися крапельним шляхом (як при грипі, корі). Вірус знаходиться в крові хворого і може передаватися іншій людині з кров'ю — при переливанні крові донора, зараженій цією хворобою, прищепленнях, ін'єкціях ліків, якщо голки та шприци недостатньо прокип'ятили.

Потайний період хвороби від 14 до 50 днів і більше. В типових випадках розрізняють три періоди захворювання: переджовтушній, жовтушний і період одужання. В переджовтушньому періоді з'являється загальна слабкість, в'ялість, порушення апетиту, нудота чи блювота, дратливість, пронос чи запор, болі в руках, ногах, підвищується температура, діти стають сонливими, в'ялими, вередливими. Збільшується печінка, що може супроводжуватися болями в правому під'єбер'ї, січа темніє, а кал стає безколірним. В жовтушньому періоді з'являється жовте окрашування слизової оболонки

шкіри, виникає шкіряний зуд, посилюється біль в печінці. Одужання настає через 1—1,5 місяця від початку захворювання. Одним з найсерйозніших ускладнень є цирроз печінки. Іноді можливе повернення хвороби. В деяких випадках хвороба проходить без жовтухи, нерідко ці хворі переносять захворювання без постійного режиму і є джерелом зараження людей, що їх оточують.

Профілактика інфекційної жовтухи: хворого необхідно помістити в інфекційну лікарню, посуд, яким він користується, прокип'ятити в 2-процентному содовому розчині — 40 хвилин, в кварталі проводити дезінфекцію, старанне миття рук з милом перед вживанням їжі, суворе дотримання гігієнічних вимог на продовольчо-харчових підприємствах, в дитячих закладах, ідальнях.

У профілактиці хвороби Боткіна має значення підвищення опірності організму до інфекції: правильно організований режим харчування, праці і відпочинку, а також загартовування організму.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.